

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายชัช ชลวร ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๕๑

วันที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของนายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสิ้นสุดลง เฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบ แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และความในวรรคสามก็ได้บัญญัติว่า การยื่นบัญชี ตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย อันแสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบสำหรับการยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้ง ทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นมาตรการหนึ่งในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง

นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือ ผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป หากประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้น ในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ความในวรรคหนึ่งดังกล่าวให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีด้วยโดยผลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม อันเป็นมาตรการอีกมาตรการหนึ่ง ของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อมิให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

จากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้เป็นที่ของผู้นำที่ของผู้นำตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งเงื่อนงำในกรณี ที่ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่ คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นต่อไป หากประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต้องแจ้ง ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญ กำหนด คือ สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติ หน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้เป็นที่ไปโดยสุจริตและคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศเป็นสำคัญ การจำกัดสิทธิในการถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีได้รวมไปถึงคู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย แต่ทั้งนี้สามารถโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทในจำนวนที่เกินสิทธิให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลบังคับ มีพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็น หุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในห้างหุ้นส่วนจำกัด รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบได้ไม่เกินร้อยละห้า ของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(๒) ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด รัฐมนตรีเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละห้า ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น”

ดังนั้น รัฐมนตรีจึงเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดได้ไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด ที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ (๒)

LIRT

แม้พระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้มีบทบัญญัติถึงการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของกลุ่มสมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรีก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๐๕ อันเป็นหลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ เพียงแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ ได้บัญญัติให้นำมาใช้บังคับกับกลุ่มสมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย กรณีจึงต้องถือว่ากลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ต้องไม่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดเกินกว่าร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น โดยผลแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม ประกอบพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ (๒) ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ มีผลบังคับใช้ ผู้ถูกร้องจึงไม่อาจอ้างว่าพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท มาเป็นเหตุที่จะไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคสาม ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีสถานะในลำดับศักดิ์ที่สูงกว่าได้

ที่ผู้กร้องอ้างว่า หน้าที่ในการแจ้งการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในจำนวนที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นหน้าที่ของกลุ่มสมรสเองนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแจ้งว่าให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นเป็นผู้แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยวรรคสามให้นำบทบัญญัติแห่งการห้ามมิให้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกลุ่มสมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีด้วย หน้าที่ในการแจ้งจึงเป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

และหากจะเป็นดังเช่นเหตุผลตามที่ผู้ถูกร้องอ้าง บุตรของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไร้เดียงสา ย่อมไม่สามารถจะแจ้งการถือหุ้นหรือการเป็นหุ้นส่วนของตนเองได้เลย

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบถึงการถือหุ้นของนางจุไร สะสมทรัพย์ คู่สมรสของตน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ประกอบมาตรา ๒๖๐ แล้ว ย่อมถือได้ว่าเป็นการแจ้งต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ด้วย นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติหน้าที่ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการแจ้งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท และความประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นไว้แยกต่างหากจากกัน โดยในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๘ และกำหนดระยะเวลาให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ในมาตรา ๒๖๐ ส่วนบทบัญญัติการห้ามเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๘ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมว่า ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นต่อไป ต้องแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น

ดังนั้น การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ประกอบมาตรา ๒๖๐ จึงเป็นคนละกรณีกับการแจ้งความประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๒๖๘ และมีเจตนารมณ์แตกต่างกัน กล่าวคือ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ประกอบมาตรา ๒๖๐ เป็นการยื่นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้วินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ส่วนการแจ้งว่าประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ เป็นการแจ้งเพื่อป้องกันมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี เข้าไปมีส่วนหรือมีผลประโยชน์ขัดกันในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพราะจะต้องโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในส่วนที่เกิน

ร้อยละห้า ให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นต่อไป หากฝ่าฝืน รัฐธรรมนูญ บัญญัติให้เป็นเหตุแห่งความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) เช่นนี้ จึงถือไม่ได้ว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกลุ่มสมรส ต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ประกอบมาตรา ๒๖๐ เป็นการแจ้งต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถึงความเป็นผู้ถือหุ้นของกลุ่มสมรสและประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า นายประสาร มฤคพิทักษ์ สมาชิกวุฒิสภาและคณะรวม ๓๖ คน ไม่มีสิทธิ เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ได้ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๑ ซึ่งบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลง มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดลงเฉพาะตัวของความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสองด้วยนั้น หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกขอให้ส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อได้กระทำการตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสอง ซึ่งนอกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด จะเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๕๑ แล้ว ยังกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ อันอาจเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ดังนั้นผู้ร้อง คือ นายประสาร มฤคพิทักษ์ สมาชิกวุฒิสภาและคณะซึ่งมีจำนวนรวม ๓๖ คน เกินกว่า

หนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา (จำนวน ๑๕ คนขึ้นไป) จึงมีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๙๑

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ เป็นการบัญญัติจำกัดสิทธิในการเป็นหุ้นส่วนหรือการเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี จึงเป็นการจำกัดสิทธิในเรื่องทรัพย์สินตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ ได้บัญญัติรับรองไว้แล้ว เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ บัญญัติว่านายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ แต่ก็มิได้เป็นการบัญญัติห้ามเด็ดขาด เพราะในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือการถือหุ้นดังกล่าวต่อไป ย่อมสามารถกระทำได้โดยแจ้งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นต่อไป โดยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทไม่ได้เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันระหว่างประโยชน์ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีกับประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนโดยรวม กรณีจึงไม่ได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินกว่าเท่าที่จำเป็น และไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญแห่งสิทธิในการถือครองทรัพย์สินโดยสิ้นเชิงแต่อย่างใด

การแจ้งความประสงค์ที่จะได้รับประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ต้องแจ้งแก่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดดังที่วินิจฉัยมาแล้ว เมื่อผู้ถูกร้องได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และทราบถึงหลักการเพิ่มเติมถึงการมีหน้าที่ต้องแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าถือเอาประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ จากนายสุรารุท เมนะเสวต เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว เช่นนี้ถือได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่แจ้งต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ทราบถึง

ความเป็นผู้ถือหุ้นของกลุ่มสมรส ในกรณีที่ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากความเป็นผู้ถือหุ้นต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และไม่แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบว่า ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการที่นางจุไร สะสมทรัพย์ คู่สมรสของผู้ถูกร้องถือหุ้นในบริษัท ทรัพย์สกลเฮง จำกัด จำนวนเกินกว่าร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ประกอบพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการกระทำ อันต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๕ ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบ มาตรา ๒๖๕ ตั้งแต่วันที่พ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นอันสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๕

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

